

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wioletta Sychniak

Protokolant: st. sekr. sąd. Milena Bartłomiejczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2018 roku w Łodzi

sprawy z wniosku B. G.

z udziałem M. G.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków B. G. i M. G. wchodzi:
  - a. spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w Ł. przy ul. (...), pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł. z wkładem mieszkaniowym o wartości 170 303,13 zł (sto siedemdziesiąt tysięcy trzysta trzy złote i trzysta groszy);
  - b. nieruchomości położona w K., gminie W., stanowiąca niezabudowaną działkę gruntu nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Łasku prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 23 000 (dwadzieścia trzy tysiące) złotych;
2. oddalić wniosek o ustalenie nierównych udziałów B. G. i M. G. w majątku wspólnym;
3. ustalić, że nakład z majątku osobistego M. G. na majątek wspólny B. G. i M. G. polegający na wydatkowaniu środków finansowych na nabycie nieruchomości opisanej w punkcie 1 b postanowienia wynosi 100% jej wartości;
4. ustalić, że wydatki z majątku osobistego M. G. na majątek wspólny B. G. i M. G. w postaci opłat za czynsz, podlegające rozliczeniu w ramach niniejszego postępowania, stanowią kwotę 13 043,74 zł (trzysta trzy tysiące czterdzieści trzy złote i siedemdziesiąt cztery grosze), a w pozostałym zakresie wniosek uczestniczki o ich rozliczenie oddalić;
5. oddalić wniosek M. G. o rozliczenie nakładu z jej majątku osobistego na majątek wspólny B. G. i M. G. w postaci pokrycia wkładu mieszkaniowego związanego z prawem do lokalu opisanym w punkcie 1 a postanowienia;
6. dokonać podziału majątku wspólnego byłych małżonków B. G. i M. G. w ten sposób, że opisane w punkcie 1 a i b postanowienia składniki majątkowe przyznać na wyłączną własność M. G.;
7. zasądzić od M. G. na rzecz B. G. tytułem spłaty kwotę 78 629,69 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy sześćset dwadzieścia dziewięć złotych i sześćdziesiąt dziewięć groszy), płatną w pięciu rocznych ratach:
  - a. pierwsza rata w kwocie 18 629,69 zł (osiemnaście tysięcy sześćset dwadzieścia dziewięć złotych i sześćdziesiąt dziewięć groszy) płatna w terminie 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia,

b. kolejne cztery raty po 15 000 (piętnaście tysięcy) złotych płatne odpowiednio w terminach 24 miesięcy, 36 miesięcy, 48 miesięcy i 72 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia,

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

8. zasądzić od M. G. na rzecz B. G. kwotę 1100,92 zł (tysiąc sto złotych i dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

9. nie obciążać M. G. kosztami opinii biegłego tymczasowo wyłożonymi przez Skarb Państwa – Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi.

Sygn. akt I Ns 881/16

UZASADNIENIE

B. G. złożył 24 maja 2016 roku wniosek o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej z M. G.. Wskazał, że w skład ich majątku wspólnego wchodzi spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położone w Ł. przy ul. (...) oraz niezabudowana nieruchomość położona w K., gmina W.. Wniósł o przyznanie mu nieruchomości, a uczestniczce prawa do lokalu i orzeczenie o obowiązku spłaty na jego rzecz w wysokości 50 800 zł.

W toku postępowania wnioskodawca zgłosił dodatkowo wniosek o ustalenie nierównych udziałów zainteresowanych w majątku wspólnym, odpowiednio: wnioskodawca – 60%, uczestniczka 40%.

/wniosek – k. 2-5, pisma przygotowawcze k. 67-69, 199-201/

M. G. co do zasady przyłączyła się do wniosku i potwierdziła, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych wchodzi składniki majątkowe, wskazane przez wnioskodawcę. Dodatkowo wskazała, że do majątku wspólnego wchodzi również samochód osobowy marki O. (...).

Uczestniczka zgłosiła do rozliczenia:

- nakład z jej majątku osobistego na majątek wspólny w postaci pokrycia wkładu mieszkaniowego związanego z prawem do lokalu, który określiła na kwotę 11 766 zł (podczas gdy pełny wkład mieszkaniowy wynosił 20 927,54 zł);

- wydatki z jej majątku osobistego na majątek wspólny w postaci ponoszenia wszelkich opłat za lokal mieszkalny w okresie od stycznia 2009 roku do czerwca 2016 roku w wysokości 33 952,17 zł i domagała się od wnioskodawcy zwrotu ich połowy, tj. 16 975,85 zł.

Ponadto uczestniczka żądała ustalenia, że:

- cała kwota na nabycie nieruchomości położonej w K. pochodziła z jej majątku osobistego;

- kwotę 12 370 zł stanowiącą jej majątek osobisty przeznaczyła na utrzymanie majątku wspólnego poprzez wpłatę na poczet zaległego czynszu za mieszkanie położone w Ł. przy ul. (...).

M. G. wniosła o przyznanie jej prawa do lokalu oraz nieruchomości, a wnioskodawcy – samochodu osobowego z ewentualnym obowiązkiem spłaty w wysokości połowy wkładu mieszkaniowego pokrytego z majątku wspólnego.

/odpowiedź na wniosek k. 21-24/

Ostatecznie M. G. żądała rozliczenia wpłaconych przez nią opłat za mieszkanie, bez uwzględnienia sald zadłużenia z lat 2008 – 2009 i odsetek z tytułu nieterminowego wnoszenia opłat.

Według wyliczeń uczestniczki uiściła ona następujące kwoty:

- 4196,10 zł z tytułu opłat czynszowych w 2009 roku,
- 30 412,12 zł z tytułu opłat czynszowych za okres 2010 – 31.05.2016 roku;
- 8606,19 zł z tytułu opłat czynszowych za 2016 r. (3141 zł), za 2017 r. (4235,19 zł) i za 3 miesiące 2018 r. (1230 zł).

W sumie daje to kwotę 43 214,41 złotych za cały okres od stycznia 2009 roku do marca 2018 roku.

Uczestniczka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od wnioskodawcy kwoty 21 607,20 zł z powyższego tytułu.

/pismo przygotowawcze k. 213-215/

Wnioskodawca nie uznał roszczeń dodatkowych uczestniczki.

/pisma przygotowawcze k. 67-69, 199-201, 234-235/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. G. i M. G. zawarli związek małżeński w dniu 2 września 1989 r. Nie zawierali żadnych umów majątkowych pomiędzy sobą.

Związek małżeński B. G. i M. G. został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 20 stycznia 2016 r., wydanym w sprawie o sygn. akt XII C 974/15. Wspólność majątkowa uczestników ustała z chwilą uprawomocnienia się wyroku rozwodowego, tj. z dniem 11 lutego 2016 roku.

/kopia wyroku SO w Łodzi k. 9; zeznania:

wnioskodawcy - protokół rozprawy k. 245, znacznik czasowy: 00:52:22– 01:03:12;

uczestniczki - protokół rozprawy k. 247, znacznik czasowy: 01:28:17– 01:44:41/

W czasie trwania związku małżeńskiego, w 2000 roku, uczestnicy nabyli spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w Ł. przy ul. (...), pozostającego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł..

/bezsporne, kopia przydziału lokalu mieszkalnego k. 10, pismo SM im. S. (...) k.57, zeznania:

wnioskodawcy - protokół rozprawy k. 78v-79, znacznik czasowy: 00:14:54 – 00:34:19, protokół rozprawy k. 246, znacznik czasowy: 01:03:12 – 01:14:56;

uczestniczki - protokół rozprawy k. 79, znacznik czasowy: 00:40:11 – 01:01:25, protokół rozprawy k. 247, znacznik czasowy: 01:28:17 – 01:44:41/

Aktualna wartość wkładu mieszkaniowego, związanego ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu (...), położonego w Ł. przy ul. (...), przy uwzględnieniu jego stanu z daty ustania wspólności ustawowej uczestników, wynosi 170 303,13 złotych.

Kwota kredytu zaciągniętego przez spółdzielnię na sfinansowanie kosztów budowy lokalu, podlegająca potrąceniu przy wypłacie równowartości wkładu mieszkaniowego to 7,87 złotych.

/opinia pisemna biegłego J. J. – k. 85-103, ustna opinia uzupełniająca – protokół rozprawy k. 244, znacznik czasowy: 00:04:00 – 00:43:53, informacja SM im. S. (...) k. 118/

W związku z nabyciem prawa do lokalu uczestnicy wpłacili:

- wkład mieszkaniowy w kwocie 20 927,54 zł,

- udziały w kwocie 140 zł,
- wpisowe w kwocie 70 zł,
- opłatę manipulacyjną w kwocie 55 zł.

Łącznie była to suma 21 192,54 zł.

/kopia dowodu wpłaty k. 52 i ta sama k. 119, kopie umów k. 53-55/

W związku z nabyciem prawa do lokalu, M. G. zrealizowała książeczkę mieszkaniową, do której rachunek był prowadzony w (...) SA III Oddziale w Ł.. Z powyższego tytułu bank wypłacił w dniu 13.06.2000 roku następujące kwoty:

- 2500,44 złotych z tytułu dyspozycji likwidacji książeczki,
- 9266,41 złotych tytułem premii gwarancyjnej,
- 0,66 złotych tytułem premii za systematyczne oszczędzanie.

Książeczka mieszkaniowa została założona dla uczestniczki przed zawarciem małżeństwa.

Stan oszczędności na tej książeczce na dzień 25.08.1983 r. wynosił 25 000 złotych, a odsetki – 2615 złotych.

/kopie: dowodów wypłat k. 50, pisma SM im. S. (...) k.52, zaświadczenia (...) k. 59/

Na kilka lat przed orzeczeniem rozwodu, tj. od 2008 roku małżonkowie G. zaprzestali wspólnego zamieszkiwania i prowadzenia gospodarstwa domowego. Od czasu faktycznego rozstania w mieszkaniu przy ul. (...) zamieszkiwała wyłącznie uczestniczka wraz ze wspólnym synem byłych małżonków. Po opuszczeniu mieszkania przez wnioskodawcę, wyłącznie uczestniczka ponosiła koszty utrzymania tego mieszkania. Uczestniczka miała problemy z terminowym wnoszeniem opłat do spółdzielni; były okresy, kiedy powstawały zaległości w opłatach i spółdzielnia naliczała za te okresy odsetki.

/dowody uiszczenia opłat k. 25-41, 43, kopia wezwania przedsądowego k. 42, wydruki z konta lokalu k. 44-48, kopia zaświadczenia SM im. S. (...) k. 49, zeznania:

wnioskodawcy - protokół rozprawy k. 79, znacznik czasowy: 00:14:54 – 00:34:19, protokół rozprawy k. 247, znacznik czasowy: 01:14:55 – 01:26:35;

uczestniczki - protokół rozprawy k. 79, znacznik czasowy: 00:40:11 – 01:01:25, wydruki obrotów lokalu k. 216-229/

Wpłaty na poczet czynszu za mieszkanie nr (...) przy ul. (...) w Ł., których uczestniczka dokonała po orzeczeniu rozwodu wyniosły ogółem 13 043,74 złotych. Na tę kwotę składają się następujące wpłaty uczestniczki:

- 200 zł (wpłata 17.02.2016 r.),
- 800 zł (wpłata 24.04.2016 r.),
- 200 zł (wpłata 18.07.2016 r.),
- 200 zł (wpłata 17.08.2016 r.),
- 1400 zł (wpłata 17.10.2016 r.),

- 1000 zł (wpłata 16.11.2016 r.),
- 1000 zł (wpłata 30.11.2016 r.),
- 500 zł (wpłata 20.12.2016 r.),
- 400 zł (wpłata 17.01.2017 r.),
- 450 zł (wpłata 1.03.2017 r.),
- 600 zł (wpłata 13.03.2017 r.),
- 1500 zł (wpłata 13.04.2017 r.),
- 1921,85 zł (wpłata 6.07.2017 r.),
- 410,27 zł (wpłata 24.08.2017 r.),
- 410,27 zł (wpłata 26.09.2017 r.),
- 410,27 zł (wpłata 17.10.2017 r.),
- 410,27 zł (wpłata 21.11.2017 r.),
- 410,27 zł (wpłata 28.12.2017 r.),
- 410,27 zł (wpłata 17.01.2018 r.),
- 410,27 zł (wpłata 14.02.2018 r.).

/wydruk obrotów lokalu k. 227-228/

W czasie trwania wspólności majątkowej małżonkowie G. nabyli własność nieruchomości położonej w K. gminie W., stanowiącą niezabudowaną działkę gruntu nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Łasku prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...).

Umowa sprzedaży została zawarta 22 czerwca 2007 roku. Do aktu notarialnego stanęli oboje małżonkowie, którzy oświadczyli, że kupują nieruchomość do majątku objętego wspólnością ustawową majątkową małżeńską. Cena nieruchomości wynosiła 21 000 złotych i w całości została pokryta z pieniędzy, które uczestniczka otrzymała tytułem spadku po ojcu. Jednak nieruchomość została kupiona do wspólnego majątku, bo z uwagi na trwający związek małżeński M. G. uważała to za naturalne. Nie brała pod uwagę nabycia nieruchomości do swojego majątku osobistego.

/bezsporne, kopia dowodu przelewu k. 62, kopia umowy sprzedaży k. 63-63, zeznania:

wnioskodawcy – protokół rozprawy k.245, znacznik czasowy: 00:52:22 – 01:03:12;

uczestniczki - protokół rozprawy k. 79, znacznik czasowy: 00:40:11 – 01:01:25, protokół rozprawy k. 248, znacznik czasowy: 01:57:52 – 02:15:06/

Aktualna wartość nieruchomości położonej w K., przy uwzględnieniu jej stanu z daty ustania wspólności ustawowej uczestników, wynosi 23 000 złotych.

/opinia pisemna biegłego J. J. – k. 155-174, ustna opinia uzupełniająca – protokół rozprawy k. 244, znacznik czasowy: 00:04:00 – 00:43:53/

B. G. i M. G. mieli samochód osobowy marki O. (...), nr rej. (...), rok produkcji 1998. W okresie faktycznej separacji uczestników, samochód był w posiadaniu wnioskodawcy.

Wnioskodawca sprzedał ten samochód w dniu 5 listopada 2015 roku za kwotę 900 złotych. Samochód był w złym stanie technicznym i w dacie sprzedaży nie był sprawny technicznie, ani zdatny do jazdy. Uczestnik nie miał pieniędzy na jego remont, dlatego go sprzedał. Pieniądze przeznaczył na bieżące utrzymanie.

/kopia umowy kupna – sprzedaży k. 70, zeznania:

wnioskodawcy - protokół rozprawy k. 78v-79, znacznik czasowy: 00:14:54 – 00:34:19, protokół rozprawy k.245, znacznik czasowy: 00:52:22 – 01:03:12;

uczestniczki - protokół rozprawy k. 79, znacznik czasowy: 00:40:11 – 01:01:25, protokół rozprawy k. 247, znacznik czasowy: 01:28:17 – 01:44:41/

Małżonkowie wspólnie rozliczali się z tytułu podatku dochodowego w latach 2000 – 2006 oraz w latach 2009, 2011 i 2012.

W latach 2000 – 2015 B. G. osiągał dochody w przedziale od 24 801,56 zł do 49 801,45 zł. W tym samym okresie czasu M. G. nie wykazywała dochodu w latach 2000-2005 i 2011. Jej dochody w pozostałych latach kształtowały się następująco:

- 517,17 złotych w 2006 r.,
- 6764,78 złotych w 2007 r.,
- 5 380 złotych w 2008 r.,
- 4496,79 złotych w 2009 r.,
- 1562,79 złotych w 2010 r.,
- 2179,24 złotych w 2012 r.,
- 19484,82 złotych w 2013 r.,
- 22126,29 złotych w 2014 r.,
- 21 886,66 złotych w 2015 r.

Natomiast w okresie wcześniejszym, tj. w latach 1995 -1999, dochody B. G. kształtowały się od 3723 zł (1995 r.) do 21 339,14 zł. W latach 1997 – 1999 M. G. nie wykazywała dochodów.

/zaświadczenie Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł. w kopercie k. 72, zaświadczenie Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Ł. w kopercie k. 82, deklaracje podatkowe wnioskodawcy k. 125-146/

Uczestnicy mają wspólnego syna M., który urodził się w (...) roku. Uczestniczka była kilkakrotnie w ciąży, ale poroniła. Z tego powodu M. G. miała problemy zdrowotne i nie mogła podjąć pracy. Po urodzeniu syna nie pracowała z uwagi na opiekę nad dzieckiem. Małżonkowie uzgodnili, że kiedy dziecko pójdzie do przedszkola, to uczestniczka wróci do pracy zawodowej. Jednak syn zainteresowanych nie od razu został przyjęty do przedszkola i często chorował.

Uczestniczka przez cały okres małżeństwa zajmowała się prowadzeniem domu. W większym stopniu niż wnioskodawca była zaangażowana w opiekę nad synem.

/zeznania:

wnioskodawcy - protokół rozprawy k. 78v-79, znacznik czasowy: 00:14:54 – 00:34:19, protokół rozprawy k. 246-247, znacznik czasowy 01:03:12 – 01:26:35;

uczestniczki - protokół rozprawy k. 79, znacznik czasowy: 00:40:11 – 01:01:25, protokół rozprawy k. 247-248, znacznik czasowy: 01:44:41 – 02:15:06/

B. G. obecnie wynajmuje mieszkanie. Oprócz syna M. nie ma innych osób na utrzymaniu. Dobrowolnie płaci alimenty na rzecz syna w kwotach wskazywanych przez uczestniczkę, a w razie potrzeby pokrywa dodatkowe wydatki syna. Pracuje zawodowo, zarabia około 3000 złotych miesięcznie. Spłaca kredyt, do spłaty pozostała jego część w wysokości około 3600 zł. Ma oszczędności w wysokości 50 000 złotych.

/zeznania:

wnioskodawcy - protokół rozprawy k. 246, znacznik czasowy: 01:14:56 – 01:26:35;

uczestniczki – protokół rozprawy k. 248, znacznik czasowy: 01:44:41 – 01:57:52/

M. G. zamieszkuje wspólnie z synem i jego ma na utrzymaniu. Pracuje w oparciu o umowę o pracę jako sprzedawca z wynagrodzeniem 2200-2300 złotych miesięcznie. Aktualnie przebywa na zwolnieniu lekarskim i otrzymuje zasiłek chorobowy w wysokości 1900 zł. Otrzymuje alimenty na syna w wysokości 600-700 złotych. Do spłacenia ma pożyczkę w wysokości około 16 000 zł z miesięczną ratą 652 zł. Nie ma oszczędności.

/zeznania uczestniczki – protokół rozprawy k. 248, znacznik czasowy: 01:44:41 – 02:15:06/

Sąd zważył, co następuje:

Przepis art. 35 kro ustanawia zasadę, zgodnie z którą w czasie trwania wspólności ustawowej żaden z małżonków nie może żądać podziału majątku wspólnego, nie może rozporządzać ani zobowiązywać się do rozporządzania udziałem, który w razie ustania wspólności przypadnie mu w majątku wspólnym lub w poszczególnych przedmiotach należących do tego majątku. Z chwilą ustania wspólności ustawowej pomiędzy małżonkami do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku (art. 46 kro), powstaje wówczas możliwość żądania podziału majątku wspólnego.

Wspólność ustawowa, jaka istniała pomiędzy B. G. i M. G. ustała z dniem 11 lutego 2016 r. na mocy wyroku rozwodowego.

W postępowaniu o podział majątku wspólnego Sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku podlegającego podziałowi (art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.). Majątek wspólny małżonków stanowią przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich, w szczególności są to pobrane wynagrodzenia za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków oraz dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków (art. 31 § 2 kro). Nie stanowią natomiast majątku dorobkowego przedmioty i prawa wymienione w art. 33 kro, który taksatywnie wylicza przedmioty i prawa stanowiące majątek osobisty każdego z małżonków. Przepis art. 33 kro w szczególności do majątku osobistego każdego z małżonków zalicza przedmioty nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej, nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba, że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił. Stosownie do przepisu art. 33 pkt. 10 kro, do majątku osobistego każdego z małżonków należą również przedmioty nabyte w zamian za składniki majątku osobistego (surogacja).

Przypomnieć należy, że podział majątku wspólnego obejmuje przedmioty majątkowe, które były składnikami tego majątku w chwili ustania wspólności ustawowej i które istnieją w chwili dokonywania podziału majątku wspólnego. Co do zasady nie uwzględnia się więc przedmiotów, które były objęte wspólnością, ale zostały zbyte lub zużyte w

sposób odpowiadający prawu. Uwzględnieniu podlegają natomiast przedmioty majątkowe, które nie istnieją już w majątku wspólnym, ale zostały bezprawnie zbyte, zużyte lub roztrwonione przez jednego z małżonków. Traktuje się je jako zwiększające aktualny skład i wartość majątku wspólnego, ich wartość zaś przy podziale tego majątku podlega zaliczeniu na poczet udziału małżonka, który je zbył.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, wskazać należy, że bezspornie do majątku wspólnego byłych małżonków G. należało spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w Ł. przy ul. (...). Składnikiem majątku wspólnego uczestników była również nieruchomości w K.. Co do tego składnika uczestniczka zajmowała niejednoznaczne stanowisko: z jednej strony wskazywała na ten składnik jako nabyty wyłącznie za środki z jej majątku osobistego, a z drugiej strony żądała rozliczenia z tego tytułu nakładu. Nadto początkowo żądała fizycznego podziału nieruchomości pomiędzy nią i wnioskodawcę.

Niewątpliwie nieruchomości została nabyta z pieniędzy otrzymanych przez uczestniczkę tytułem spadkobrania, a więc z jej majątku osobistego. Ta okoliczność jest bezsporna, przyznana przez wnioskodawcę. To jednak nie przesądza o jej przynależności do majątku osobistego uczestniczki. Do umowy stanęli oboje małżonkowie, a ich oświadczenie o nabyciu nieruchomości do majątku wspólnego jest jednoznaczne i nie ma wątpliwości co do skutku, jaki wywołało. Z zeznań uczestniczki wynika ponadto, że w dacie nabycia tego składnika majątkowego nie brała pod uwagę innego rozwiązania. Nawet jeżeli obecnie M. G. tę czynność uznaje za niekorzystną dla siebie, to nie ma żadnych podstaw, by nieruchomości zaliczyć do jej majątku osobistego. Istniała natomiast podstawa do uwzględnienia jej żądania rozliczenia nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje podstawę do ustalenia, że byli małżonkowie mieli samochód marki O. (...). Jednak w dacie ustania ich wspólności majątkowej ten składnik nie istniał, ponieważ wnioskodawca sprzedał go przed rozwodem. Poza sporem zainteresowanych była okoliczność, że samochód był niesprawny i wymagał poważnego remontu w celu przywrócenia jego walorów użytkowych. Zbyte nieruchomości o niewielkiej wartości należy zaliczyć do czynności zwykłego zarządu majątkiem wspólnym, nie wymagającej zgody drugiego małżonka (art. 37 k.r.o.). Nie ma zatem podstaw, by kwestionować skuteczność zbycia samochodu przez wnioskodawcę. Uzyskana ze sprzedaży kwota 900 zł nie była wysoka i Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy, że przeznaczył ją na bieżące utrzymanie. Tym samym nie podlegała rozliczeniu w ramach podziału majątku wspólnego zainteresowanych. Należy mieć na uwadze, że uczestnicy przed orzeczeniem ich rozwodu przez kilka lat żyli w rozłączeniu, oddzielnie prowadząc gospodarstwa domowe i oddzielnie zaspokajając swoje potrzeby. Przy tym wnioskodawca dobrowolnie łożył i łoży na utrzymanie syna, a przekazywane przez niego kwoty alimentów odpowiadają uzasadnionym potrzebom syna, określanym na bieżąco przez uczestniczkę. Z tego względu zużycie przez wnioskodawcę kwoty 900 złotych nie stanowi nadzwyczajnej sytuacji i nie można go traktować jako bezprawnego.

Stosownie do przepisu art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. w postępowaniu o podział majątku wspólnego sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku podlegającego podziałowi. To oznacza, że obowiązkiem sądu jest przeprowadzenie dowodów pozwalających na ustalenie składu i wartości majątku wspólnego.

W realiach niniejszej sprawy Sąd oparł się na opiniach biegłego J. J. (2), który oszacował zarówno wartość wkładu mieszkaniowego, jak i nieruchomości. Opinie podstawowe (pisemne) musiały być zaktualizowane z uwagi na upływ czasu. Wystarczające było jednak ustne uzupełnienie opinii. Biegły bowiem stanowczo stwierdził, że nie ma potrzeby sporządzania nowych operatów szacunkowych, a swoje stanowisko przekonująco uzasadnił i poparł szczegółowym uzasadnieniem. Z opinii ustnej wynika, że biegły ma bardzo dobre rozeznanie co do zmian cen w poszczególnych segmentach rynku nieruchomości, a żaden z wycenianych przez niego składników nie należy do szczególnie atrakcyjnych, których ceny w ostatnich miesiącach uległy istotnemu zwiększeniu. Opinia ustna nie budziła wątpliwości wnioskodawcy, który wprost na rozprawie opowiedział się za przyjęciem wartości mieszkania wskazanej przez biegłego. Uczestniczka nie zajęła tak jednoznacznego stanowiska, a jej pełnomocnik wnosił o udzielenie terminu do wypowiedzenia się w powyższej kwestii. Sąd zamknął rozprawę i odroczył wydanie orzeczenia, dając tym samym czas uczestniczce na zajęcie stanowiska. Liczył się z ewentualnością otwarcia rozprawy na nowo, gdyby w terminie publikacyjnym uczestniczka podniosła okoliczności istotne z punktu widzenia oszacowania wartości składników

podlegających podziałowi. To jednak nie nastąpiło, a Sąd z urzędu nie widział potrzeby przeprowadzenia ponownych opinii pisemnych z przyczyn, o których była mowa powyżej.

W odniesieniu do wartości wkładu mieszkaniowego należy wskazać, że stosownie do art. 11 ust. 2¹ i 2² ustawy z 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 845), w wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu, uzyskaną od osoby obejmującej lokal w wyniku przetargu przeprowadzonego przez spółdzielnię zgodnie z postanowieniami statutu. Z wartości rynkowej lokalu potrąca się przypadającą na dany lokal część zobowiązań spółdzielni związanych z budową, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, w tym w szczególności niewniesiony wkład mieszkaniowy. Jeżeli spółdzielnia skorzystała z pomocy uzyskanej ze środków publicznych lub z innych środków, potrąca się również nominalną kwotę umorzenia kredytu lub dotacji, w części przypadającej na ten lokal oraz kwoty zaległych opłat, o których mowa w art. 4 ust. 1, a także koszty określenia wartości rynkowej lokalu.

Uwzględniając powyższą regulację, na potrzeby postępowania o podział majątku należało określić wartość rynkową mieszkania, co też nastąpiło przy uwzględnieniu zaktualizowanej opinii biegłego J. J.. Wartość ta została obliczona przy uwzględnieniu wartości 1 m² wskazanej w opinii ustnej, tj. 3700 zł i powierzchni lokalu 46,03 m². Od uzyskanej w ten sposób wartości, tj. 170 311 zł należało odjąć kredyt zaciągnięty na sfinansowanie kosztów budowy lokalu, tj. 7,87 zł. Ostatecznie daje to wartość 170 303,13 zł.

Przeprowadzone w sprawę postępowanie dowodowe nie wykazało, by poza składnikami wskazanym przez wnioskodawcę, istniały jeszcze inne składniki majątku wspólnego zainteresowanych, podlegające podziałowi w ramach niniejszego postępowania.

Sąd uwzględnił ostateczne stanowiska zainteresowanych co do sposobu podziału majątku wspólnego.

W ramach składanych przez nich zeznań wyrazili oni swoje stanowiska: wnioskodawca wnosił o przyznanie mieszkania i nieruchomości wnioskodawczyni. Ostatecznie nie chciał przejąć nieruchomości pomimo, że tak sformułował pierwotny wniosek w zakresie sposobu podziału majątku wspólnego. Z kolei uczestniczka gotowa była przejąć oba składniki majątkowe. Przy tym nie uzależniała swojej gotowości do przejęcia obu składników majątkowych od dodatkowych warunków.

W tym miejscu omówienia wymaga wniosek B. G. o ustalenie nierównych udziałów zainteresowanych w ich majątku wspólnym. Sąd oddalił ten wniosek jako bezpodstawny.

W myśl art. 43 § 1 – 3 kro oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym.

Ustalenie nierównych udziałów jest zatem dopuszczalne w razie łącznego wystąpienia dwóch przesłanek, a mianowicie przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu oraz istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych udziałów. (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 2.10.1997 r., [II CKN 348/97](#), Legalis). Małżonek nie może przy tym żądać na podstawie art. 43 § 2 kro ustalenia nierównych udziałów w niektórych składnikach majątku wspólnego (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 27.6.2003 r., [IV CKN 278/01](#), OSN 2004, Nr 9, poz. 146).

Wzajemną relację tych przesłanek określił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24.4.2013 r. ([IV CSK 553/12](#), OSNC-ZD 2014, Nr B, poz. 24), wskazując, że art. 43 § 2 kro formułuje dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, które muszą wystąpić łącznie i które pozostają do siebie w takim wzajemnym stosunku, że żadne "ważne powody" nie stanowią podstawy takiego orzeczenia, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, a jednocześnie – nawet różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania

tego majątku nie stanowi podstawy ustalenia nierównych udziałów, jeżeli nie przemawiają za tym "ważne powody". Innymi słowy, wyróżnienie przez ustawodawcę tych dwu przesłanek sprawia, że sam nierówny stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego nie może być uznany za ważny powód w rozumieniu komentowanego przepisu. Z kolei w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 6.4.2005 r., ([III CK 469/04](#), Legalis) wskazano, że znaczna różnica wysokości zarobków małżonków nie może być jedyną podstawą do przyjęcia, że wystąpiły ważne powody w rozumieniu art. 43 § 2 kro. Wykazanie, że występują ważne powody oraz stwierdzenie, w jakim stopniu każde z małżonków przyczyniło się do powstania majątku wspólnego, możliwe jest w odniesieniu do okoliczności konkretnego stanu faktycznego. (Komentarz do art. 43 kro (red. Pietrzykowski 2018, wyd. 5/K. Pietrzykowski, Legalis)

Przez przyczynienie się do powstania majątku wspólnego zarówno w literaturze przedmiotu, jak i w orzecznictwie na ogół rozumie się całokształt starań każdego z małżonków o założoną przez nich rodzinę i zaspokojenie jej potrzeb, a więc nie tylko wysokość zarobków, czy innych dochodów osiąganych przez każde z nich, lecz także i to, jaki użytek czynią oni z tych dochodów, czy gospodarują nimi należycie i nie trwonią ich lekkomyślnie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia: 3.12.1968 r., sygn. akt [III CRN 100/68](#), OSNCP rok 1969, poz. 205; 30.11.1972 r., sygn. akt [III CRN 235/72](#), OSNCP rok 1973, poz. 174; 26.11.1973 r., sygn. akt [III CRN 227/73](#), OSNCP rok 1974, poz. 189, J. S. Piątowski, *Udziały małżonków*, s. 291). Błędne jest zatem zapatrywanie sprowadzające ocenę „stopnia”, w którym każdy z uczestników postępowania przyczynił się do powstania majątku wspólnego, do faktycznej nierówności dochodów z pracy (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6.04.2005 r., [III CK 469/04](#), Legalis, post. SN z dnia 23.09.1997 r. I KKN 530/97, Legalis). Poza tym o stopniu przyczynienia się każdego z małżonków świadczą nie tylko osiągnięcia czysto ekonomiczne, lecz także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (art. 47 § 2 kro). Tak więc w sytuacji, często występującej w należycie funkcjonującej rodzinie, gdy jeden z małżonków oddawał się pracy zarobkowej i staraniom o powstanie lub powiększenie majątku wspólnego, drugi zaś poświęcał swój czas wychowaniu dzieci i prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego, odciążając w ten sposób współmałżonka i ułatwiając mu osiągnięcie dochodów, najczęściej uzasadnione okaże się przekonanie, iż małżonkowie w równej mierze przyczynili się do powstania majątku wspólnego i że już z tego względu nie wchodzi w rachubę możliwość ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 24.4.2013 r. ([IV CSK 553/12](#), OSNC-ZD 2014, Nr B, poz. 24) wyrażono zapatrywanie, że pojęcie "przyczynienia się do powstania majątku" w rozumieniu art. 43 § 2 kro obejmuje także powiększenie majątku przez jednego z małżonków w wyniku zdarzenia losowego, które nie nastąpiłoby bez podjęcia przezeń określonego działania. Do oceny stopnia przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego nie mają przesądzającego znaczenia wyliczenia czysto rachunkowe. Ocena ta najczęściej może mieć charakter jedynie przybliżony, a w konsekwencji różny stopień przyczynienia się każdego z małżonków może uzasadnić ustalenie nierównych udziałów wtedy, gdy różnica jest istotna i wyraźnie uchwytana. (J. S. Piątowski *Udziały małżonków*, s. 292, (Komentarz do art. 43 kro red. Pietrzykowski 2018, wyd. 5/K. Pietrzykowski, Legalis)

Drugą konieczną przesłanką dopuszczalności ustalenia nierównych udziałów proporcjonalnie do stopnia przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego jest wykazanie, że za takim rozstrzygnięciem przemawiają ważne powody. W postanowieniu z dnia 21.11.2002 r. ([III CKN 1018/00](#), Legalis) Sąd Najwyższy zdefiniował ważne powody na gruncie komentowanego unormowania jako okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współzycia społecznego sprzeciwiają się przyznaniu jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do której powstania ten małżonek nie przyczynił się (podobnie Sąd Najwyższy w postanowieniu z 22.9.1997 r., [II CKN 306/97](#), Legalis). Również w przywołanym wyżej postanowieniu z dnia 24.4.2013 r. ([IV CSK 553/12](#), OSNC-ZD 2014, Nr B, poz. 24) Sąd Najwyższy wskazał, że ocena ważnych powodów ma nie tylko aspekt majątkowy, ale również etyczny, co wyraża się w postulatcie dokonywania ich oceny przy uwzględnieniu zasad współzycia społecznego. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 26.11.1973 r. ([III CRN 227/73](#), OSNCP 1974, Nr 11, poz. 189) została sformułowana teza, zgodnie z którą art. 43 § 2 kro może mieć zastosowanie nie w każdym wypadku faktycznej nierówności przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz tylko w tych wypadkach, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych. Poglądowi temu w pełni odpowiada stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z 17.5.2002 r. ([I](#)

CKN 643/00, Legalis), zgodnie z którym jeżeli przez cały czas trwania małżeństwa małżonek pracował zarobkowo, nie trwonił majątku ani nie postępował z nim lekkomyślnie, to nawet jeżeli środki pochodzące z osiągniętych przez jego żonę zarobków za granicą, które wniosła do majątku wspólnego, były znacznie wyższe niż wniesione przez wnioskodawcę, nie uzasadnia to ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Ważnym powodem – w świetle zasad współżycia społecznego – może być także długotrwała separacja małżonków, zwłaszcza separacja za obopólnym ich porozumieniem, podczas której każdy z nich gospodarował samodzielnie i dorabiał się niejako "na własny rachunek" (L. Stecki, Ustanie ustawowej wspólności małżeńskiej majątkowej, s. 111). Z reguły uzasadnione jest ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym w wypadku zawinonego przyczynienia się małżonka do powstania tego majątku w mniejszym stopniu, niżby to wynikało z jego możliwości. Nie ma jednak znaczenia przesądzającego to, czy z winy małżonka, przeciwko któremu jest skierowane żądanie ustalenia nierównych udziałów, nastąpiło orzeczenie rozvodu albo separacji. Zdarzyć się bowiem może, że małżonek winny rozkładu pożycia przyczynił się do powstania majątku wspólnego w znacznie większym stopniu niż małżonek niewinny. Jednoznacznie w kwestii oceny winy rozkładu pożycia małżeńskiego w aspekcie ustalenia nierównych udziałów wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7.6.2000 r. (III CKN 455/00, Legalis), stwierdzając, że nie przesądza ona o istnieniu ważnych powodów w rozumieniu art. 43 § 2 kro. Przy ocenie przesłanek ustalenia nierównych udziałów, znaczenie ma zatem wina odnoszona do nieprzyczyniania się lub przyczyniania się w mniejszym stopniu niż to wynika z możliwości małżonka do powstania majątku wspólnego (por. E. Skowrońska-Bocian, w: Wierciński, Komentarz KRO, s. 402).

Przenosząc powyższe rozważania, na grunt rozpoznawanej sprawy, stwierdzić należy, że w jej realiach nie sposób dopatrzeć się okoliczności uzasadniających ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym uczestników. Nie jest argumentem przemawiającym za ustaleniem nierównych udziałów byłych małż. G. w ich majątku wspólnym okoliczność, że uczestniczka przez kilka lat nie pracowała zawodowo, a w innych latach uzyskiwała dochody wyraźnie niższe niż wnioskodawca. Nie sposób pominąć, że przez kilka kolejnych lat małżonkowi czynili starania o potomstwo, które nie od razu zakończyły się sukcesem. Po stronie uczestniczki starania te zostały okupione załamaniem zdrowia, co wprost przełożyło się na jej zdolność do pracy. Wnioskodawca to przyznał. Przy tym uczestniczka nie zaniedbywała innych swoich obowiązków wobec rodziny. Przez cały czas małżeństwa zajmowała się domem, a opieka nad synem M. i jego wychowanie obciążały M. G. w większym stopniu niż jej męża. Wnioskodawca także i to przyznał. Sąd zatem nie dostrzegł żadnych ważnych powodów w rozumieniu art. 43 § 2 kro, uzasadniających ustalenie nierównych udziałów uczestników w ich majątku wspólnym. Nie przemawia za tym również długi okres separacji faktycznej małżonków przez orzeczeniem ich rozvodu. Składniki podlegające podziałowi zostały nabyte w czasie, kiedy małżeństwo funkcjonowało poprawnie, a małżonkowie wspólnie zamieszkiwali i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. Co więcej, wnioskodawczyni na ich nabycie przeznaczyła środki pochodzące z jej majątku osobistego. Nie znajduje więc żadnego uzasadnienia teza, że przyczyniła się w mniejszym stopniu do powstania majątku wspólnego niż wnioskodawca. Z powyższych względów, wniosek jako bezzasadny podlegał oddaleniu.

Wartość majątku wspólnego uczestników, podlegającego podziałowi wynosi 193 303,13 złotych. Uczestnicy mają równie udziały w majątku wspólnym, więc każde z nich powinno otrzymać aktywa o wartości 96 651,56 złotych. W wyniku dokonanego podziału majątku wspólnego uczestniczka otrzymuje obydwie składniki majątkowe o łącznej wartości 193 303,13 zł. Zatem należna wnioskodawcy spłata powinna wynieść 96 651,56 zł.

Jednak uczestniczka zgłosiła dodatkowe roszczenia.

W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej pomiędzy małżonkami sąd rozstrzyga także o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku odrębnego lub odwrotnie podlegają zwrotowi (art. 567 § 1 k.p.c.).

Stosownie do przepisu art. 45 § 1 kro, każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego

na majątek wspólny za wyjątkiem wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

O zwrocie wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty któregoś z małżonków sąd orzeka z urzędu i ustala wartość tych nakładów bez względu na inicjatywę dowodową uczestników postępowania (tak Sąd Najwyższy w uchwale z 21 lutego 2008r, w sprawie III CZP 148/07, opublikowanej w OSN z 2009/2/23/37). Tak w doktrynie jak i w orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że sąd orzeka o zwrocie wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny tylko na wniosek małżonka uprawnionego do żądania zwrotu poczynionych wydatków i nakładów (art. 45 § 1 kro). Żądanie to powinno być zgłoszone w formie pisemnego wniosku zawierającego zarówno określenie wysokości żądanej kwoty, jak i przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie, a zgłaszający takie żądanie obowiązany jest je udowodnić zgodnie z ogólnymi regułami obowiązującymi w postępowaniu cywilnym (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.).

W realiach niniejszej sprawy ostatecznie M. G. żądała rozliczenia wpłaconych przez nią opłat za mieszkanie, bez uwzględnienia sald zadłużenia z lat 2008 – 2009 i odsetek z tytułu nieterminowego wnoszenia opłat. Swoje wydatki, obejmujące okres od stycznia 2009 roku do marca 2018 roku określiła na 43 214,41 złotych, a od wnioskodawcy żądała zwrotu połowy tej kwoty, tj. 21 607,20 zł.

Sąd uwzględnił roszczenia uczestniczki o rozliczenie wydatków tylko w części.

Z treści art. 45 kro wynika, że rozliczenie nakładów i wydatków wchodzi w grę, gdy zaistniały przesunięcia pomiędzy majątkami: objętym wspólnością ustawową i majątkami osobistymi każdego z małżonków (zostały dokonane wydatki i nakłady z majątku wspólnego małżonków na majątek osobisty jednego z nich lub odwrotnie: z majątku osobistego jednego z małżonków na majątek wspólny). Podobnie rzecz się ma, jeżeli chodzi o spłatę długu jednego z małżonków z majątku wspólnego (art. 45 § 3 kro). Rozliczenie nakładów i wydatków, o jakim mowa w powołanym wyżej przepisie, nie wchodzi w grę, gdy były one czynione z majątku wspólnego na ten majątek.

Z powyższych przyczyn bezpodstawne było żądanie rozliczenia wydatków na utrzymanie mieszkania poniesionych do daty ustania wspólności ustawowej uczestników. Uczestniczka nie udowodniła (nawet nie podjęła próby udowodnienia), że dokonane przez nią opłaty do SM im. (...) pochodziły z środków z jej majątku osobistego. W braku dowodów na tę okoliczność Sąd uznał, że opłaty czynione były z majątku wspólnego i – jako przeznaczone na utrzymanie składnika wchodzącego do tego majątku – nie podlegają rozliczeniu. Dopiero po ustaniu wspólności ustawowej opłaty czynione przez uczestniczkę mogły być rozliczone przy uwzględnieniu, że niewątpliwie pochodziły jej środków z majątku osobistego.

Sąd zatem uznał za udowodniony fakt, że uczestniczka od lutego 2016 r. do końca marca 2018 r. (okres objęty żądaniem) poczyniła wydatki na opłaty do spółdzielni w łącznej wysokości 13 043,74 złotych i połowę tej kwoty wnioskodawca jest obowiązany jej zwrócić.

Podkreślenia przy tym wymaga, że uczestniczka nie złożyła dowodów wszystkich opłat, a Sąd oddalił wniosek o jej zobowiązanie do złożenia potwierdzeń dokonania takich opłat.

Po pierwsze, zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na uczestniczce. I to uczestniczka poniosłaby ewentualne konsekwencje swoich zaniechań procesowych. Sąd ani nie ma obowiązku, ani uprawnień by przymuszać strony do aktywności procesowej i zgłaszania wniosków dowodowych. Po wtóre, Sąd uznał za wystarczające wydruki z obrotów lokalu. Są to wydruki z systemu komputerowego nie mające charakteru dokumentów prywatnych (nie zostały podpisane przez osobę, które je sporządziła). Niewątpliwie jednak pochodzą od Spółdzielni (co wynika z nagłówka), zostały również opatrzone adnotacją, że stanowią raport wyemitowany z programu (...) przez użytkownika I. B. w określonej dacie. W ocenie Sądu wydruki spełniają wymagania formy dokumentowej i mogą stanowić dowody innego rodzaju, stosownie do art. 309 k.p.c. Są przy tym czytelne i pozwalają na ustalenie, w jakich datach i w jakich kwotach uczestniczka dokonywała opłat za mieszkanie. Uczestniczka złożyła

kilka potwierdzeń wpłat (dokonanych w lutym, kwietniu i lipcu 2016 roku) i na tej podstawie można stwierdzić, że wydruki są zgodne z dokonanymi potwierdzeniami przelewów.

Reasumując: suma opłat podlegających uwzględnieniu w ramach rozliczenia wydatków z majątku osobistego M. G. na majątek wspólny B. G. i M. G. w postaci opłat za czynsz, stanowi kwotę 13 043,74 zł. Z tej kwoty połowę, tj. 6521,87 zł wnioskodawca powinien zwrócić uczestniczce.

Sąd uwzględnił w całości żądanie uczestniczki ustalenia, że cała kwota na nabycie nieruchomości położonej w K. pochodziła z jej majątku osobistego. Tym samym uwzględnił jej nakład z majątku osobistego na majątek wspólny polegający na wydatkowaniu środków finansowych na nabycie nieruchomości opisanej w punkcie 1 b postanowienia, który wynosi 100% jej wartości.

Co do zasady podlega uwzględnieniu roszczenie jednego z byłych małżonków wniosek o rozliczenie nakładu z jego majątku osobistego na majątek wspólny w postaci pokrycia wkładu mieszkaniowego związanego z prawem do lokalu wchodzącym w skład majątku wspólnego. Jednak w niniejszej sprawie analogiczny wniosek M. G. Sąd oddalił.

Rzecz w tym, że zaferowane przez uczestniczkę dowody są niewystarczające do uwzględnienia jej żądania. Jak trafnie podnosił pełnomocnik wnioskodawcy, rozliczenie tego nakładu powinno być poprzedzone ustaleniem jaka była wysokość środków zgromadzonych na książeczce mieszkaniowej na datę zawarcia małżeństwa przez zainteresowanych. Następnie należałoby odnieść tę wartość do wysokości wypłaty uwzględniając, że zarówno odsetki od zgromadzonych oszczędności naliczone w trakcie trwania wspólności ustawowej uczestników, jak i premia gwarancyjna weszły do majątku wspólnego (art. 31 § 2 pkt 2 kro). W niniejszej sprawie takimi danymi Sąd nie dysponował. Natomiast gdyby odnieść kwotę zgromadzoną na książeczce mieszkaniowej (oszczędności i odsetki) według stanu z 25.08.1983 r. – 27 615 starych złotych (po denominacji 2,76 zł) do wartości wypłaconych z książeczki oszczędności (2500,44 zł), to przy rozliczeniu nakładu daje to wartość pomijalną.

Reasumując: należna wnioskodawcy spłata powinna być pomniejszona o 18 021,87 zł według wyliczenia:

$$23\ 000 + 13\ 043,74 = 36\ 043,74$$

$$36\ 043,74 : 2 = 18\ 021,87$$

Zatem kwota należnej wnioskodawcy spłaty wynosi 78 629,69 zł

(według wyliczenia: 96 651,56 – 18 021,87 = 78 629,69).

Sąd zasądził spłatę oznaczając, stosownie do art. 46 kro w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 212 § 3 k.c. termin w jakim ma nastąpić, z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności poszczególnych rat. Spłata, do której zobowiązana jest uczestniczka jest wysoka i będzie stanowiła dla niej znaczne obciążenie finansowe, dlatego zasadne jest rozłożenie jej na raty. Przy tym Sąd nie uwzględnił stanowiska uczestniczki, która wniosła o rozłożenie spłaty na raty płatne miesięcznie. Uczestniczka ma dochody na poziomie najniższego wynagrodzenia, jest już obciążona spłatą pożyczki i nie ma żadnych oszczędności. Sąd nie dostrzega szans na systematyczne czynienie przez nią oszczędności w skali miesiąca, pozwalające na regulowanie spłaty na rzecz wnioskodawcy. Przy tym wysokość zasądzonej spłaty determinowałyby wysokość rat miesięcznych, które z całą pewnością przekraczałyby możliwości finansowe uczestniczki. Racjonalnie oceniając sytuację M. G. należy stwierdzić, że rozwiązaniem o charakterze częściowym jest sprzedaż nieruchomości w K.. By umożliwić to uczestniczce, Sąd oznaczył płatność pierwszej raty na 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia, a płatność kolejnych czterech rat (po 15 000 złotych) odpowiednio w terminach 24 miesięcy, 36 miesięcy, 48 miesięcy i 72 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia. Uwzględnił przy tym, że sytuacja wnioskodawcy jest nieporównywalnie lepsza niż uczestniczki zobowiązanej do spłaty (wnioskodawca ma wyższe miesięczne dochody i oszczędności w niemałej wysokości 50 tys. zł).

Przepis art. 212 § 3 k.c. pozwala korygować obciążenie uczestnika zobowiązanego do spłat oraz realną ich wysokość przy pomocy odsetek, które mogą mieć charakter odsetek kapitałowych (na wypadek odroczenia terminu uiszczenia

spląty lub rozłożenia jej na raty) lub przy pomocy odsetek ustawowych, co do których roszczenie powstanie w przyszłości - w razie opóźnienia zobowiązanego w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Spłata należna uczestnikowi została zasądzona przy uwzględnieniu aktualnie występujących cen, dlatego zasądzenie odsetek ustawowych na wypadek opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat, Sąd uznał za wystarczające.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 520 § 1 k.p.c., stosownie do której każdy z uczestników postępowania ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Na tej podstawie zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 1100,92 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (500 zł tytułem połowy uiszczonych opłat od wniosku i 600,92 zł tytułem połowy kosztów wyłożonych na opinie biegłego).

Stosownie do przepisu art. 83 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jeżeli przepisy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi dokonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wyklada tymczasowo Skarb Państwa. W orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując przepisy art. 113 tej ustawy, który pozwala m.in. na obciążenie kosztami strony, której czynność spowodowała ich powstanie.

W realiach niniejszej sprawy Sąd nie obciążył uczestniczki kosztami wyłożonymi tymczasowo przez Skarb Państwa na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. mając na uwadze jej skromne dochody i obciążenie dużą splatą na rzecz wnioskodawcy.